

Addenda a l'Acord marc 2016-2019 per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (abans Benestar Social i Família), l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i la Federació de Municipis de Catalunya, en matèria de serveis socials, altres programes relatius al benestar social i polítiques d'igualtat.

Barcelona, 12 de juliol de 2016

REUNITS

D'una banda, l'Honorable Senyora Dolors Bassa i Coll, consellera de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

D'una altra, l'Il·lustríssim Senyor Miquel Buch i Moya, president de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques.

I d'una altra, l'Il·lustríssim Senyor Xavier Amor i Martín, president de la Federació de Municipis de Catalunya.

EXPOSEN

Que en data 21 de desembre de 2015 es va signar l'Acord marc 2016-2019 per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (abans Benestar Social i Família), l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i la Federació de Municipis de Catalunya, en matèria de serveis socials, altres programes relatius al benestar social i polítiques d'igualtat.

Que des d'aquella data, el Govern de la Generalitat ha manifestat la voluntat d'impulsar altres polítiques conjuntament amb l'administració local, a més a més de les que ja s'havia concretat en l'esmentat Acord Marc. Les tres parts signatàries estan d'acord en ampliar el marc de col·laboració i incloure també en el Contracte Programa en matèria de serveis socials, altres programes relatius al benestar social i polítiques d'igualtat (en endavant CP), amb els ens locals, els nous serveis i programes que s'inclouen en la present Addenda.

Que en l'Acord Marc es feia referència als treballs de definició del Model dels serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies. Hores d'ara, les tres parts signatàries han consensuat les línies generals d'aquest Model que han de servir com a base per concretar les condicions funcionals i estructurals d'aquests serveis durant el 2016.

	FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA
REGISTRE	
Entrada núm:	922
Sortida núm:	
Data:	13-7-16

ACORDEN

Primer. Objecte

Ampliar el marc de col·laboració per al període 2016-2019 del CP per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració en matèria de serveis socials, altres programes relatius al benestar social i polítiques d'igualtat entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i els ajuntaments de més de 20.000 habitants i ens supramunicipals: consells comarcals, consorcis i mancomunitats.

Formalitzar el consens sobre les línies generals del Model dels serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies.

Segon. Serveis i programes

A més dels serveis i programes recollits en l'Acord Quart de l'Acord Marc signat entre les parts el 21 de desembre de 2015, en el CP 2016 2019 i ja per a l'exercici 2016, s'inclouen les següents línies de cooperació, coordinació i col·laboració:

- Fitxa 37. Plans i mesures d'igualtat de les persones LGBTI i lluita contra l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia
- Fitxa 38: Plans i mesures d'igualtat en el treball

D'una altra banda, es continuarà treballant per concretar mesures de suport de lluita contra la pobresa energètica en funció de la normativa marc que aprovi el Govern de la Generalitat de Catalunya.

Tercer. Millora de serveis

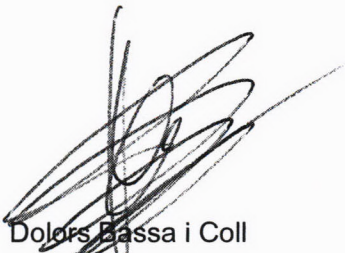
Les tres parts signatàries de la present Addenda han consensuat les línies generals en què s'han de basar els Serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies (SIS), les quals consten en el document que s'adjunta a la present Addenda.

Es ratifica la voluntat de que durant el 2016 s'ha de concretar els professionals i les seves funcions, les ràtios, els costos i el pla de finançament i implantació en tot el territori català i que s'han de considerar les mesures necessàries per garantir la continuïtat en l'atenció dels infants, adolescents i les seves famílies, especialment entre els SIS, els EBAS i els EAIA.

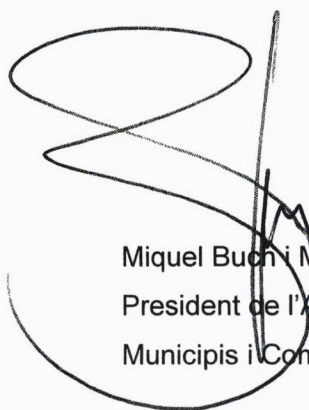
Quart. Vigència

Aquesta Addenda té la mateixa vigència de l'Acord Marc: des de l'1 de gener del 2016 fins al 31 de desembre del 2019, sens perjudici de les actuacions que es desprenguin de l'avaluació del Contracte programa del 2019, que s'executaran el 2020, i sens perjudici que pugui ser revisat d'acord amb modificacions del marc normatiu català que es puguin produir i en funció dels resultats treballs que les parts signatàries acorden en el present document.

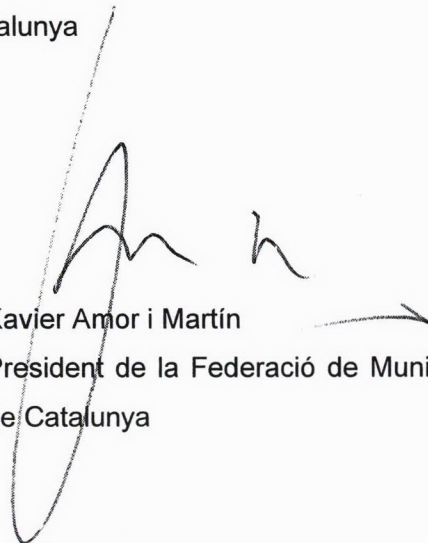
I en prova de conformitat amb el contingut d'aquesta Addenda, les parts el signen per triplicat i a un sol efecte.

Dolors Bassa i Coll
Consellera de Treball, Afers Socials i Famílies
Generalitat de Catalunya

Miquel Buch i Moya
President de l'Associació Catalana
Municipis i Comarques

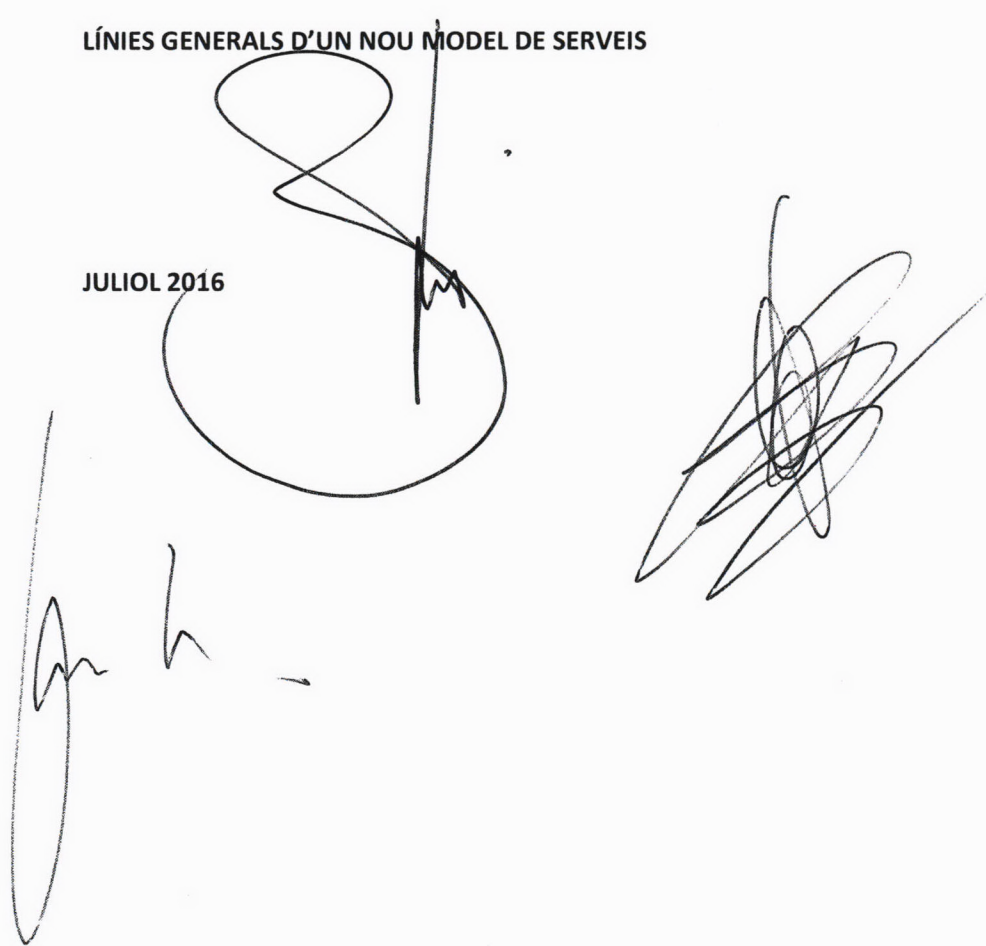

Xavier Amor i Martín
President de la Federació de Municipis de
de Catalunya

**SERVEIS D'INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA NO RESIDENCIAL
PER A INFANTS I ADOLESCENTS EN SITUACIÓ DE RISC I LES
SEVES FAMÍLIES**

LÍNIES GENERALS D'UN NOU MODEL DE SERVEIS

JULIOL 2016

The page contains several handwritten marks. A large, stylized signature is positioned to the left of the text 'LÍNIES GENERALS D'UN NOU MODEL DE SERVEIS'. Below this signature is the date 'JULIOL 2016'. To the right of the date is a dense, circular scribble. At the bottom left of the page, there is another large, vertical signature.

INDEX

A. Marc general del model d'intervenció socioeducativa

1. Marc normatiu
2. El model de serveis d'intervenció socioeducativa dins el marc dels serveis socials bàsics.
3. Necessitats generals del col·lectiu específic objecte d'atenció
4. Àmbits de les necessitats. Nivells de risc. Nivells d'intervenció. Etapes evolutives.
5. Realitat actual del servei de Centre obert
6. Població diana actual del servei de Centre obert

B. Nou model de serveis d'intervenció socioeducativa

1. Requeriments a les necessitats dels infants i adolescents en situació de risc i de les seves famílies
2. El nou model dels Serveis d'intervenció socioeducativa dins la Cartera de Serveis socials
3. Dimensionament de la prestació 1.1.6. Serveis d'intervenció socioeducativa
 - 3.1 Servei de suport a les famílies amb infants de 0-3 anys en situació de risc
 - 3.2 Servei d'atenció diürna
 - 3.3 Servei d'intervenció amb famílies amb infants i adolescents en situació risc
 - 3.4 Servei d'acompanyament socioeducatiu per adolescents en situació de risc.
 - 3.5 Servei d'intervenció socioeducativa itinerant
4. Aspectes generals comuns als serveis
 - 4.1 La prevenció de la desprotecció
 - 4.2 Identificació de les situacions de risc
 - 4.3 Garantia de la prestació
 - 4.4 Avaluació de la prestació de serveis
 - 4.5 Costos i model de finançament
5. Servei de suport a les famílies amb infants de 0 a 3 en situació de risc
6. Servei d'atenció diürna
7. Servei d'intervenció amb famílies amb infants i adolescents en situació de risc
8. Servei d'acompanyament socioeducatiu per a adolescents en situació de risc
9. Servei d'intervenció socioeducativa itinerant

A. MARC GENERAL DEL MODEL D'INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA

1. Marc normatiu

D'acord amb l'article 166 punt 1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de serveis socials, que inclou la regulació i l'ordenació de l'activitat de serveis socials, les prestacions tècniques i econòmiques. Així mateix, el punt 3 de l'esmentat article 166 de l'EAC estableix que correspon a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en matèria de menors d'edat, que inclou, en tot cas, la regulació del règim de la protecció i de les institucions públiques de protecció i tutela dels menors d'edat deseparats, en situació de risc i dels menors d'edat infractors, respectant en aquest darrer cas la legislació penal.

La *Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència*, defineix les situacions de risc, que són competència de l'Administració local, com les situacions en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar. Així mateix, estableix les mesures d'atenció social i educativa que es poden prestar un cop valorada la situació de risc.

El *Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya* estableix la competència municipal en matèria de la prestació dels serveis socials. Prestació que com a mínim s'ha de prestar pels municipis amb una població superior als 20.000 habitants, independentment o associat.

El *Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de la organització comarcal de Catalunya*, indica que les comarques han de garantir subsidiàriament la prestació dels serveis municipals obligatoris en els municipis que, per raó de la seva població, no estan obligats a prestar.

La Cartera de serveis socials vigent, aprovada pel *Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials 2010-2011*, incorpora, dins dels serveis socials bàsics, els serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents (en endavant SIS), però només recull com a modalitat d'aquests serveis la prestació del servei de centre obert.

Segons la Cartera el servei de centre obert és una prestació garantida i es defineix com a un servei diürn preventiu, fora de l'horari escolar, que dona suport, estimula i potencia l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat, la socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i l'esbarjo, i compensa les deficiències socioeducatives de les persones ateses mitjançant el treball individualitzat, el grupal, la família, el treball en xarxa i amb la comunitat. Estableix com objecte del servei el proporcionar atenció a tots els menors d'edat en situació de risc, afavorint el seu desenvolupament personal i integració social i l'adquisició d'aprenentatges, prevenint i evitant el deteriorament de les situacions de risc i compensant déficits socioeducatius. Així mateix, assenyala com a funcions del servei el prestar SIS proporcionant-los acolliment i convivència, atenció individual i en grup, derivació i integració a recursos normalitzats de la comunitat, així com la coordinació amb els serveis socials bàsics d'atenció social pel treball familiar.

2. El model de SIS el marc dels serveis socials bàsics.

Els serveis socials bàsics constitueixen la porta d'entrada i el primer nivell del sistema de serveis socials. Entre les funcions dels serveis socials bàsics i figuren la intervenció en els nuclis familiars o convivencials en situació de risc social, especialment si hi ha menors (article 17.g de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials) i prestar serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents (article 17.j de l'esmentada Llei). Concretament, dins els serveis socials bàsics, són els serveis bàsics d'atenció social, els que, mitjançant els equips tècnics que els integren, detecten i intervenen en les situacions de risc.

Els SIS són un recurs necessari i imprescindible per als serveis bàsics d'atenció social.

Els serveis bàsics d'atenció social són el punt de partida i el punt de retorn de totes les accions del Sistema públic de Serveis Socials. El seu diagnòstic inicial de la situació desencadena gairebé la totalitat de les accions del sistema. És convenient que la potenciació dels SIS pugui ser acompanyada per la potenciació dels equips de serveis bàsics d'atenció social i la seva capacitat per atendre amb la prioritat legalment determinada les casos d'infància en situació de risc.

Per tant, per al correcte desenvolupament del present Model SIS és necessari el desenvolupament del model de serveis bàsics d'atenció social, al qual s'haurà d'adaptar allò que en aquest model es contempla.

3. Necessitats generals del col·lectiu específic objecte d'atenció

La protecció a la infància i l'adolescència és una de les necessitats a la qual ha de donar cobertura el sistema de serveis socials regulat per la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.

Els serveis socials d'atenció a la infància és justificuen en la necessitat de garantir a tots els infants i els adolescents un nivell bàsic de benestar.

Els SIS tenen per finalitat fonamental assegurar que els progenitors o les persones que tinguin la tutela o la guarda dels infants o adolescents tinguin l'oportunitat d'oferir-los aquest nivell bàsic que necessiten per a un desenvolupament integral adequat (article 18.2 de la Convenció sobre els drets de l'infant i articles 12.1 i 12.2, 37.3 i 37.4 i 41 de la LDOIA).

Per determinar quines són les necessitats dels infants i adolescents perquè gaudeixin d'un nivell adequat de benestar, podem partir de la classificació que proposa López Sánchez (1995¹):

A) Necessitats de caràcter físic/biològic:

- Alimentació (Adequada alimentació de la mare durant l'embaràs i lactància; alimentació suficient, variada, distribuïda en el temps i adaptada a l'edat).
- Temperatura (Condicions de la vivenda i vestit adequats).
- Higiene (Higiene corporal, higiene de la vivenda, higiene de l'alimentació, higiene del vestit, higiene de l'entorn).
- Son (ambient espacial protegit i silencis, suficient segons l'edat, durant la nit, amb migdiades si el nen/a és petit).
- Activitat física: exercici i joc (llibertat de moviment en l'espai; espai amb objectes, joguines i altres nens/es; contacte amb elements materials: aigua, terra, plantes, animals, etc.; passeigs, marxas, excursions, etc.).

¹ López Sánchez, F. *Necesidades de la infancia y protección infantil. Fundamentación teórica, clasificación y criterios educativos. Volumen 1.* Programa SASI de mejora del Sistema de atención social a la infancia. Ministerio de Asuntos Sociales. Madrid. 1995, pág. 53-66

- Protecció de riscos reals. Integritat física (Organització de la casa segura: endolls, detergents, electrodomèstics, instruments i eines, escales, finestres i mobles; organització dels espais públics segura; coneixement i control sobre les relacions dels infants i adolescents i el lloc on es troben).
- Salut (revisions adequades a la seva edat i estat de salut, vacunacions).

B) Necessitats cognitives:

- Estimulació sensorial (estimular els sentits; entorn amb estímuls: visuals, tàctils, auditius, etc.; quantitat, varietat i contingència d'estímuls; interacció lúdica en la família; estimulació lingüística).
- Exploració física i social (contacte amb un entorn físic i social ric en objectes, joguines, elements naturals i personals; exploració d'ambients físics i socials; oferir base de seguretat als més petits, compartir exploració amb ells (els adults i els iguals)).
- Comprensió de la realitat física i social (escoltar i respondre de forma contingent a les preguntes; dir la veritat; fer participar a l'infant o l'adolescent en el coneixement de la vida, el patiment, el plaer i la mort; visió positiva de la vida, les relacions i els vincles; transmetre actituds, valors i normes; tolerància amb discrepàncies i diferències: raça, sexe, classe social, diversitats funcionals, nacionalitats, religions, etc.)

C) Necessitats emocionals i socials:

- Seguretat emocional (vinculació incondicional: acceptació, disponibilitat, accessibilitat, resposta adequada a demandes i competència; contacte íntim: tàctil, visual, lingüístic, etc.; capacitat de control; capacitat de protecció; resolució dels conflictes amb moral inductiva: explicacions, exigències conforme a l'edat, coherències en exigències, possibilitat de revisió si l'infant o l'adolescent no està d'acord amb la decisió).
- Xarxa de relacions socials (relacions d'amistat i camaraderia amb els iguals: fomentar el contacte i interacció amb iguals en l'entorn familiar i en l'escola, temps de contacte, festes, dinars i estades amb iguals, etc.; continuïtat en les relacions; activitats conjuntes amb altres famílies amb fills/es; incorporació a grups o associacions infantils o juvenils)
- Participació i autonomia progressiva (participació en decisions i en la gestió de tot allò que l'afecta i pot fer en favor de si mateix i dels altres en la família, escola i societat).
- Sexuals (resposta a preguntes, permissivitat de jocs i autoestimulació sexual; protecció d'abusos).
- Protecció de riscos imaginaris (escoltar, comprendre i respondre als seus temors: por a l'abandonament, rivalitat fraterna, por a la malaltia i a la mort; possibilitat d'expressar la por; evitar expressions i conductes que fomentin la por: violència verbal o física, discussions inadequades, amenaces verbals, pèrdues de control, incoherència en la conducta)
- Interacció lúdica (interacció lúdica en la família amb els progenitors i altres parents; jocs amb iguals).

La cobertura de les necessitats és responsabilitat de la família, com a primer agent socialitzador, un sistema i nucli bàsic pel desenvolupament de la infància i l'adolescència. Les famílies han de tenir les competències parentals per tal de tenir cura, protegir i educar els seus fills/es, assegurant-se un desenvolupament suficientment sa. Les capacitats parentals fonamentals són la capacitat de vinculació amb els fills, l'empatia, els models de criança, la capacitat de participar en xarxes socials i utilitzar recursos comunitaris, l'existència de xarxes familiars, socials i institucionals, etc.

4. Àmbits de les necessitats. Nivells de risc. Nivells d'intervenció. Etapes evolutives.

Es parteix de la classificació que proposa López Sánchez per arribar a concretar en tres els àmbits bàsics on aquesta manca de cobertura adequada de les necessitats pot provocar disfuncions:

- A) El vincle afectiu: com a experiència emocional que dona seguretat i com a experiència afectiva de sentir-se estimat i únic com a individu.
- B) Les funcions de parentalitat: com el compendi o recull d'accions de cura, educació i protecció que assegura el creixement.
- C) Les connexions amb l'entorn: com la circulació social necessària com a subjecte que interactua.

Les situacions de risc, d'altra banda, no són uniformes. En funció de la gravetat en la cobertura de les necessitats en cada individu, es pot parlar de diferents nivells de risc (lleu, moderat, greu) en cadascun dels àmbits descrits anteriorment.

Els diferents nivells de risc comporten a la vegada diferents nivells d'intervenció que requereixen també d'instruments i recursos diferents per ésser abordat amb èxit:

1. Nivell d'intervenció preventiu: nivell d'intervenció generalitzat que aprofundeix en la vinculació de la família amb l'infant i/o adolescent, millorant d'afinar en les capacitats parentals i en el reconeixement de les necessitats de cura, educació i protecció, d'una banda, i en els aspectes relacionals entre les famílies i amb el medi social com a mecanisme d'autoajuda i circulació social normalitzada, per l'altra. La informació i la formació són instruments bàsics d'aquest nivell d'intervenció. Es correspondria amb un nivell de risc lleu.
2. Nivell d'intervenció de capacitació i suport: requereix d'una diagnosi professional particularitzada i exhaustiva on hi ha una afectació o un risc d'afectació contrastat del vincle, de les funcions de parentalitat, o de les connexions amb l'entorn. És una intervenció habilitadora que forma part d'un pla de treball preestablert, avaluable i amb terminis més o menys establerts. L'orientació i l'entrenament són els instruments bàsics d'aquest nivell d'intervenció. Es correspondria amb un nivell de risc moderat.
3. Nivell d'intervenció de tractament: requereix d'una diagnosi professional particularitzada, exhaustiva i contrastada on hi ha una afectació molt important del vincle, de les funcions bàsiques de parentalitat i de l'adaptació social. És una intervenció rehabilitadora i reeducativa. La intervenció terapèutica coordinada amb la intervenció social i socioeducativa, és instrument bàsic d'aquest nivell d'intervenció. Es correspondria amb un nivell de risc greu.

La diferenciació d'aquests tres nivells d'intervenció no exclou la interacció entre ells. Cada nivell superior pot incloure els inferiors i els tres s'inclouen, o tenen com a fil conductor, el que anomenem les competències parentals i socials dels membres de la unitat familiar.

Tant els àmbits de les necessitats, com els nivells de risc, com els nivells d'intervenció han de tenir en compte el procés i les etapes evolutives dels infants i adolescents. Les tasques a fer, el grau de responsabilitat i autonomia dels infants i adolescents i de les famílies i els recursos i perfils professionals són diferents en cadascuna d'elles. La intensitat de l'acció i de la responsabilitat parental és inversament proporcional al grau d'autonomia dels infants i adolescents. A la menor autonomia dels infants correspon la màxima intensitat en la responsabilitat i l'acció parental. A la major autonomia dels adolescents, sense abandonar la responsabilitat parental, correspon un paper més d'acompanyament i de suport de la família.

S'ha de garantir la participació activa del propi infant/adolescent en el procés de valoració, d'intervenció i de seguiment de la intervenció socioeducativa.

Orientativament, es poden distingir les següents etapes a efectes d'intervenció:

10. 0 a 3
11. 3 a 5
12. 6 a 12
13. 13 a 15
14. 16 a 17

5. Realitat actual del servei de Centre obert

La realitat actual del servei de Centre obert està marcada per les següents mancances:

- Els centres oberts són els únics serveis d'atenció social i educativa no residencial per a infants i adolescents de 3 a 18 anys en situació de risc. (Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, article 104).
- Els centres oberts, en molts casos, no donen resposta a les necessitats d'atenció dels infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies.
- No existeix un model uniforme de Centre obert, si no que existeixen models heterogenis.
- Una part important dels centres oberts no atenen a infants i adolescents en situació de risc. Es fa difícil delimitar els centres oberts d'altres espais o recursos (lleure, activitats extraescolars) tant en les seves funcions com en la població atesa.
- Els centres oberts estan centrats en l'atenció als infants i als adolescents i no en les necessitats d'atenció a les competències parentals dels pares o tutors. Per tant, els centres oberts exerceixen una funció d'atenció socioeducativa als infants i els adolescents i no compleixen la funció de donar suport, acompanyament, càpacitació parental i tractament social a les seves famílies.
- Es dona prioritat a una franja d'edat (6 a 12 anys), i no es cobreix tota la població infantil i juvenil (0 a 18).
- El nombre de centres oberts no es troba distribuït territorialment d'acord amb la distribució de la població en les diferents àrees bàsiques de serveis socials. És necessari establir les ràtios de població a la qual ha de donar cobertura aquest servei.
- Existeix diversitat en les formes de gestió: gestió directa dels ens locals, gestió delegada i gestió privada per entitats d'iniciativa social.
- Existeix una desigual implicació de l'administració local competent en el desenvolupament i la prestació d'aquest servei.
- No existeix un model de finançament, la qual cosa fa que les vies i formes de finançament siguin diverses i no responguin a una gestió planificada i ordenada dels recursos públics. La seva integració en el contracte programa com a eina de planificació dels serveis socials bàsics i com a instrument de finançament dels serveis socials bàsics, és insuficient. Cal garantir un sistema adequadament finançat i sostenible econòmicament.
- El model actual no és flexible a l'hora d'adaptar-se a les necessitats territorials de Catalunya, especialment en aquells territoris amb gran extensió territorial i baixa densitat demogràfica.
- És un servei que es presta fora de l'horari escolar, amb la qual cosa no s'adapta adequadament a les necessitats de treball amb les famílies i de determinades edats (16-17) que no estan en període d'escolaritat obligatòria.
- En alguns casos no existeix una perfecta integració amb els serveis bàsics d'atenció social que són la porta d'entrada del sistema de serveis socials els que han de derivar a aquests recursos. L'articulació entre ambdós serveis és clarament insuficient i en molts casos inexistent.
- Insuficient rotació de la població dels centres oberts per l'absència de baixes en el servei. Desvinculació entre el pla de treball de l'infant i el pla de treball de la família, en els casos on n'hi ha.

- No existeix una manera uniforme de garantir l'atenció i donar resposta als períodes no lectius dels infants i adolescents en situacions de risc on la no assistència a l'escola o institut comporta una realitat diferent necessitada també de resposta específica.

6. Població diana actual del servei de Centre obert

La població diana del servei de Centre obert que es defineix a la Cartera de serveis socials vigent, són els infants i els adolescents que requereixen suport assistencial o formatiu, prioritàriament aquells que estan en situació de risc.

La Cartera de Serveis Socials vigent (*Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials 2010-2011, Prestació 1.1.6.1*) delimita l'edat de la població destinatària de 3 a 18 anys, a diferència que amb anterioritat feien altres regulacions, com el *Decret 27/2003, de 21 de gener, d'atenció social primària* que incloïa els infants i adolescents fins a 18 anys.

Grups d'edat exclusos:

- *Grup d'edat 0-3.* Aquest grup d'edat, en tant que infants en possible situació de risc, no està contemplat en el Servei de Centre obert de la Cartera de serveis socials vigent.

Grups d'edat que s'atenen en els centres oberts:

- *Grup d'edat 3-5.* Aquest grup d'edat correspondria a l'etapa d'educació infantil.
- *Grup d'edat 6-12.* Aquest grup d'edat correspondria a l'etapa d'educació primària obligatòria.
- *Grup d'edat 13-15.* Aquest grup d'edat correspondria a l'etapa d'educació secundària obligatòria.
- *Grup d'edat 16-17.* Aquest grup d'edat correspondria a l'etapa d'educació secundària post obligatòria.

Són pocs els centres oberts que tenen grups significatius en les franges d'edat 3-5, 13-15 i 16-17 per les dificultats de motivació i d'adaptació a les seves necessitats i interessos.

B. NOU MODEL DE SERVEIS INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA

Actualment, segons la definició fixada en la vigent Cartera de serveis socials l'únic servei d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents és el servei de Centre obert, el qual està dirigit exclusivament, com s'ha esmentat, als infants i adolescents de 3 a 18 anys que requereixen suport assistencial o formatiu, prioritàriament aquells que estan en situació de risc.

El servei actual de Centre obert, tal i com consta definit en la Cartera de serveis socials, està centrat en atendre les necessitats dels infants i els adolescents, prioritàriament d'aquells que es troben en situació de risc, però per atendre aquestes necessitats a partir del serveis socials bàsics cal partir de les següents consideracions:

- La família és la unitat social bàsica que assegura la protecció i desenvolupament dels seus membres, conseqüentment, la millor manera d'aconseguir la seguretat i el benestar dels infants i adolescents, és reforçant la capacitat de la seva família per cuidar-los i protegir-los.
- Les famílies tenen possibilitats de millora i canvi, si les persones membres disposen dels recursos o suports necessaris i se les empodera per afrontar les seves necessitats a partir dels seus recursos i capacitats.

- La família ha de comptar amb una xarxa de suport informal per complir millor amb les seves funcions de cura, protecció i educació dels seus fills/es i, si s'escau, amb xarxes de suport formals temporals i subsidiàries dels suports informals.
- S'ha de tenir en compte els diferents nivells de risc (lleu, moderat i greu) i les diferents etapes evolutives o grups d'edat per generar estratègies i disposar de recursos materials i professionals adients per abordar amb èxit tots els perfils.
- S'ha de tenir en compte les peculiaritats de cada territori i disposar d'un model flexible per garantir el mateix dret visqui on visqui l'infant i la família.

En els següents apartats es defineix les línies general del model en la prestació dels SIS que cobreixin i diversifiquin les diferents necessitats d'atenció i que quedi recollit en la Cartera de serveis socials.

1. Requeriments a les necessitats dels infants i adolescents en situació de risc i de les seves famílies

La prevenció i la intervenció davant les situacions de risc en què es troben els infants i adolescents, particularment les que incideixen en el seu desenvolupament, afavoreixen la preservació de la unitat familiar i permeten la promoció del seu benestar des del medi d'origen. A banda, estalvien la separació dels infants i adolescents de les seves famílies i l'adopció de mesures tutelars alternatives. La situació actual posa l'èmfasi en la necessitat de disposar de serveis preventius per atendre les necessitats dels infants i adolescents en situació de risc i de les seves famílies.

- Cal desenvolupar serveis socials preventius d'intervenció socioeducativa en un marc no residencial per fer front des del medi d'origen a les necessitats dels infants i adolescents en situació de risc i d'una manera adequada a la seva edat.
- El model dels serveis preventius d'intervenció socioeducativa ha de respondre tant a les necessitats dels infants i adolescents en situació de risc com de les seves famílies.
- S'ha de redefinir el model de Centre obert actual d'acord amb la definició del nou model SIS.
- La distribució territorial dels SIS han de tenir en compte els criteris d'abast territorial i densitat demogràfica. S'han d'establir ràtios de població a la qual han de donar cobertura aquests serveis.
- Els SIS han d'ajustar-se a les necessitats territorials de Catalunya, especialment en aquells territoris amb forta dispersió demogràfica i baix nombre d'habitants.
- La definició del nou model dels SIS ha de ser homogeni en la prestació del servei i diferenciar-se d'altres serveis o recursos d'oci, lleure, extraescolars,...
- Els SIS han d'atendre les necessitats socioeducatives dels infants i adolescents en situació de risc i també la intervenció de suport, acompanyament, capacitació i tractament amb les seves famílies. Cal assegurar la coordinació quan hi ha diferents serveis que atenen als membres d'un mateix nucli familiar per garantir la unitat d'acció i la temporalitat en els respectius plans de treball.
- Cal garantir que els serveis bàsics d'atenció social, com a porta d'entrada del sistema públic de serveis socials tenen capacitat per realitzar la detecció, la valoració i l'atenció amb la prioritat requerida dels casos d'infància en situació de risc.
- La població destinatària d'aquests serveis han de ser infants i adolescents de 0 a 18 anys en situació de risc i les seves famílies, i comptar amb programes específics amb continguts i activitats adaptats a les diferents franges d'edat.
- Cal garantir un sistema adequadament finançat i sostenible econòmicament.
- Tendir a l'establiment d'un model unificat de gestió dels SIS.

- L'Administració local competent, d'acord amb el que estableix la Llei 14/2010², s'ha d'implicar en el desenvolupament i la prestació dels serveis socials preventius.

2. El nou model dels SIS dins la Cartera de serveis socials

Aquest model redefineix l'abast de la seva intervenció i diversifica les diferents necessitats d'atenció en serveis a incloure en la prestació 1.1.6. Serveis d'intervenció socioeducativa, de la Cartera de serveis socials vigent. Els requeriments abans exposats plategen canvis substancials en l'enfocament del model:

- **Prestar serveis d'intervenció socioeducativa a totes les franges d'edat de 0 a 18 anys**, inclosa la franja de 0 a 3 anys.
- **Atendre els infants i adolescents en els diferents nivells de situació de risc i les seves famílies** per tal d'abordar de manera concurrent les necessitats socioeducatives dels fills i filles i de les seves famílies.
- **Prestar el servei a tot el territori**, inclosos els territoris amb gran extensió territorial i forta dispersió demogràfica, i ajustat a les seves necessitats.
- **Prevenir i disminuir les situacions de desprotecció infantil** desplegant serveis SIS per atendre des de la proximitat i per minimitzar les situacions de desemparament i l'adopció de mesures de protecció que requereixin la separació de l'infant o adolescent de la seva família.
- **Proveir de recursos i serveis a la família, des del medi**, com unitat bàsica de convivència i desenvolupament dels seus membres, permet l'atenció, remissió i prevenció de les situacions de risc dels seus fills i filles des de la proximitat i la promoció del seu benestar.

Es manté, en allò essencial, l'actual sistema de Centre obert per a les franges d'edat 3-16 anys però amb modificacions quant a la seva organització i estructura fent-lo un model més flexible i adaptat a les necessitats de cada territori, interconnectat i interdependent amb el servei d'intervenció amb famílies. Aquesta flexibilitat contempla la possibilitat de la creació d'un únic projecte o equipament al territori que inclogui tots els SIS de manera integrada des dels 0 fins als 18 anys. (salvant les diferències, assimilació al model sanitari o en un mateix equipament pot haver diferents especialitats).

3. Dimensionament de la prestació 1.1.6. Serveis d'intervenció socioeducativa

Emparant-nos en l'article 104 de la Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, s'escau desplegar serveis preventius que donin resposta des del medi d'origen a les necessitats dels infants i adolescents en situacions risc i de les seves famílies. Concretament, per donar resposta, principalment, als punts següents del citat article:

- a) L'orientació, l'assessorament i l'ajut a la família. L'ajut a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic o material dirigides a millorar l'entorn familiar i a fer-hi possible la permanència de l'infant o l'adolescent.
- b) La intervenció familiar mitjançant l'establiment de programes socioeducatius per als progenitors, tutors o guardadors amb la finalitat que assoleixin capacitats i estratègies alternatives per a la cura i l'educació de llurs fills o de l'infant o l'adolescent tutelat.
- e) L'atenció en centre obert i altres serveis socioeducatius.

² Llei 14/2010. Article 80 Competències de les intervencions socials preventives. Les competències de les intervencions socials preventives són dels ens locals en què s'identifica la situació, sens perjudici que la major amplitud de la incidència de la situació exigeixi la coordinació amb altres administracions. Article 99. Competència en matèria de risc. L'Administració local ha d'intervenir si detecta una situació de risc d'un infant o adolescent que es troba en el seu territori; ha d'adoptar les mesures adequades per a actuar contra aquesta situació, de conformitat amb la regulació establerta per aquesta llei, amb la normativa de la Generalitat que la desenvolupa i amb la legislació en matèria de serveis socials.

- g) Els programes formatius per a adolescents que han abandonat el sistema escolar.
- j) Qualsevol altra mesura de caràcter social i educatiu que contribueixi a la desaparició de la situació de risc.

3.1 Servei de suport a les famílies amb infants de 0-3 anys en situació de risc

Situació actual. La franja d'edat de 0 a 3 anys en situació de risc queda exclosa en la vigent delimitació de la població destinatària dels Centres oberts: de 3 a 17 anys, en la vigent Cartera de serveis socials. Fins al moment present, les seves necessitats han estat cobertes pels ens locals desenvolupant serveis per a famílies amb infants d'aquesta franja: espais familiars, serveis maternoinfantils, etc.

Modificació. Desplegament d'un servei específic de suport a les famílies amb fills i filles de 0 a 3 anys que es troben en qualsevol dels tres nivells de situació de risc. Així, s'hauria de regular i incorporar a la Cartera de Serveis socials, una tipologia de prestació per a donar suport a les famílies amb infants de 0 a 3 anys que es troben en situació de risc, no inclosa en l'actual servei de centre obert.

3.2 Servei d'atenció diurna

Situació actual. La prestació del servei de centre obert, tal i com recull la descripció del servei en la vigent Cartera de serveis socials, s'ofereix "(...) mitjançant el treball individualitzat, el grupal, la família, el treball en xarxa i amb la comunitat".

D'altra banda, hi ha un col·lectiu d'adolescents en franja d'edat de 16 a 18 anys que segueixen formació reglada postobligatòria que són atesos des del Servei de centre obert i d'una altra banda, un altre col·lectiu d'aquesta mateixa franja d'edat que es troben *fora del sistema de formació reglada o ocupacional* i precisen una intervenció específica.

Modificació:

1. Canviar la denominació per que reflecteixi d'una manera més clara la seva essència i finalitat (atenció diürna), davant de l'actual centre obert que no és pròpia del nostre país i d'altres comunitats (es tracta de centres que no són residencials, però no es tracta de què els centres residencials siguin tancats per contraposició a aquests centres que serien oberts) i reforçar així la nova orientació. Amb aquest objecte es denominaran Servei d'atenció diürna.
2. El treball amb la família, recollit en la descripció del servei de centre obert en la vigent Cartera de serveis socials, es podrà realitzar en serveis, específics, destinats a l'atenció de les famílies dels infants i adolescents en situacions de risc, per bé que estrictament i protocol·làriament molt vinculats amb els centre oberts. Aquesta vinculació prendrà la forma més adient segons les característiques de la població i del territori i de les oportunitats per evitar descoordinacions, duplicitats o conflicte de competències posant sempre en primer terme l'interès superior de l'infant. Així doncs, el nou model de centre obert es planteja com un servei d'atenció diürna que encara que pugui circumscriure la seva prestació a infants i adolescents en els diferents nivells de situació de risc, pot delegar l'atenció a les seves famílies als serveis d'intervenció socioeducativa que s'inclouran a la Cartera de serveis socials. Així mateix es aconsellable, sempre que es pugui, que aquest servei d'atenció a les seves famílies es produeixi al mateix equipament.
3. Respecte el col·lectiu d'adolescents de 16 a 18 anys en situació de risc, hi haurà un servei específic d'acompanyament socioeducatiu ateses les característiques pròpies

d'aquesta franja d'edat, més autònoma, amb l'objectiu de que puguin assolir progressivament una capacitat per gestionar les seves responsabilitats personals i socials. Tot això, sense perjudici la persistència del *Servei de centre socioeducatiu diürn* inclòs a l'epígraf 1.2.1.9. a la vigent Cartera de serveis socials com a prestació garantida dirigida a adolescents de 12 a 18 anys en situació de risc i desemparament i descrit com un servei social especialitzat d'atenció diürna que ofereix activitats dirigides d'habilitats socials i/o de caràcter formatiu prelaboral amb l'objectiu que assoleixin una millor preparació per a la vida adulta.

3.3 Servei d'intervenció amb famílies amb infants i adolescents en situació risc

Situació actual. Per bé que en la descripció del servei de centre obert en la vigent Cartera de serveis socials es contempla l'atenció als infants i adolescents, entre d'altres, mitjançant la família, la realitat és que la intervenció amb els progenitors, pares o tutors és escassa i amb la família com unitat de convivència pràcticament nul·la, i en qualsevol cas enfocada com intervenció pedagògica o psicoeducativa.

Modificació. El nou model centra la seva intervenció no només en els infants i adolescents en situació de risc sinó també i sobretot en les seves famílies, per a capacitar-la en l'afrontament i remissió de la situació de risc que incideixen o poden incidir en el desenvolupament del seu fill/a. S'entén, per norma general, que la situació de risc de l'infant no és intrínseca i deriva, principalment, d'una mancança, insuficiència o inadequació de la funció de parentalitat de la família. L'enfocament del servei en el marc del nou model ha de perseguir:

- La capacitació en competències parentals, necessàries per la cura, educació i desenvolupament personal, social i afectiu dels seus fills/es.
- El reforç de les seves xarxes de suport social i familiar per a mantenir la seva vinculació amb l'entorn sociofamiliar.
- El tractament familiar adreçat a la família i als seus membres orientat a l'abordatge de les crisis familiars, els conflictes inter i intrageneracionals i sociofamiliars i, en general, a la restauració de les disfuncionalitats familiars que han motivat la derivació de l'infant al servei.

D'aquí se'n deriva la necessitat d'incloure dins aquest nou epígraf el *Servei d'intervenció amb famílies amb infants i adolescents en situació de risc*.

Com a criteri general, sempre que sigui el més adient per protegir l'interès superior de l'infant, la temporalitat de l'acció amb els infants en el Servei d'atenció diürna estarà relacionada amb la temporalitat de l'acció amb les seves famílies. Això ha d'afavorir la rotació dels infants i la major eficiència del servei, així com evitarà l'estigmatització i es respectarà el principi de mínima intervenció necessària.

3.4. Servei d'acompanyament socioeducatiu per adolescents en situació de risc.

Situació actual. Per bé que la descripció actual del servei de centre obert contempla l'atenció a adolescents fins als 18 anys, la realitat és que la intervenció amb adolescents, especialment en l'etapa d'educació post-obligatòria, a partir dels 16 no es contempla en la majoria de centres actuals i ha de ser objecte de tractament específic. Tanmateix, s'ha de donar resposta als/les adolescents majors de setze anys que rebutgen les mesures de protecció i només són susceptibles d'una intervenció en el medi.

Modificació. El nou model contempla l'actuació específica per aquesta franja d'edat centrada en els aspectes socioeducatius, diferent d'altres intervencions de caràcter formatiu o prelaboral. Els objectius d'aquest servei serien:

- Treballar en el medi l'assoliment progressiu de les seves responsabilitats personals i socials, amb adolescents en situació de desprotecció pròxims a la majoria d'edat.
- Millorar les seves habilitats socials, reforçar les seves xarxes de suport social i familiar i aconseguir la seva vinculació a altres serveis o projectes.
- Proporcionar un referent adult proper que intervé i acompanya a l'adolescent als recursos i serveis del territori, mitjançant en els possibles conflictes amb l'entorn (amb la seva família, amb els serveis que atenen l'adolescent....).

3.5 Servei d'intervenció socioeducativa itinerant

Situació actual. En els territoris amb una gran extensió territorial i forta dispersió demogràfica es fa difícil mantenir un servei estable per les dificultats, d'una banda, de poder oferir el servei a tota la població de la zona i, de l'altra, de desplaçament dels/les usuaris/es potencials que se'n poden beneficiar. Aquesta situació presenta moltes més limitacions per la impossibilitat dels infants i adolescents menors d'edat per a desplaçar-se als serveis amb mitjans propis i no dependre dels seus/ves progenitors/res, tutors/res o guardadors/res.

Modificació. Cal un servei que pugui atendre les necessitats socioeducatives dels infants i adolescents en situació de risc i de les seves famílies. Davant l'existència de zones en el territori català amb una gran extensió territorial i forta dispersió demogràfica que dificulten l'accés als serveis i, per tant, el compliment d'un dels principis de la Llei 12/2007: Universalitat en l'accés als serveis³, es proposa desenvolupar un Servei itinerant d'atenció a infants i adolescents en situació de risc i a les seves famílies que compregui el que comporta el Servei de centre obert en l'atenció als infants i adolescents en situació de risc i, alhora, el que comporta, d'una banda, el *Servei de suport a les famílies amb infants de 0-3 anys en situació de risc* i, d'altra banda, el *Servei d'intervenció amb famílies amb infants i adolescents en situació de risc* i el *servei d'acompanyament per adolescents en situació de risc*.

Amb aquest model d'intervenció es modificaria i es dimensionarien els serveis de la Cartera de serveis socials, com a serveis socials bàsics, i concretament en la prestació 1.1.6. Servei d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies, de la següent manera:

1.1. Serveis socials bàsics

1.1.6. Serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents

1.1.6.1. *Servei de suport a les famílies amb infants de 0-3 anys en situació de risc*

1.1.6.2. *Servei d'atenció diürna*

1.1.6.3. *Servei d'intervenció amb famílies amb infants i adolescents en situació de risc*

1.1.6.4. *Servei d'acompanyament per adolescents en situació de risc*

1.1.6.5. *Servei d'atenció socioeducativa itinerant*

Amb aquest nou model SIS s'amplia les prestacions, adaptant-les i donant cobertura a les necessitats detectades en la població de cada territori.

³ Llei 12/2007. Article 5.a. Els poders públics han de garantir a tothom el dret d'accés als serveis socials i llur ús efectiu en condicions d'igualtat, equitat i justícia retributiva. Aquest principi no exclou, però, que l'accés es pugui condicionar al fet que els usuaris compleixin determinats requisits i paguin una contraprestació econòmica per assegurar la corresponsabilitat entre els usuaris i les administracions públiques i la sostenibilitat del sistema.

4. Aspectes generals comuns als serveis

4.1 La prevenció de la desprotecció

L'article 78 de la Llei 14/2010 parla de la prevenció de la desprotecció i defineix l'objecte de la mateixa com *"les situacions en que concorren indicadors o factors de risc que fan palesa la probabilitat que l'infant o adolescent que s'hi trobi resulti en el futur desatès en les seves necessitats bàsiques"*.

La prevenció és actualment un repte, perquè implica millorar la detecció i la rapidesa en les intervencions. Requereix voluntat política, sensibilització social, provisió de recursos als diferents serveis, coordinació i treball en xarxa en un marc comunitari.

Cal incidir en la importància de la prevenció precoç, prioritzant l'actuació en la petita infància, que és clau per assegurar el millor inici de la vida per a tots els infants.

Al voltant de les actuacions proactives en relació a la prevenció, cal apuntar el fet que actuar quan ja existeixen els efectes negatius per als infants i adolescents comporta costos econòmics més elevats, sense oblidar els costos personals en el seu desenvolupament, de vegades de caràcter irreversible, que es mantindran al llarg de tota la seva vida.

La prevenció, protecció —desprotecció infantil, per tant, és un contínuum de situacions que abasten des de les que preserven el desenvolupament dels infants i adolescents, fins les que produeixen situacions de desatenció de les necessitats bàsiques infantils.

4.2 Identificació de les situacions de risc

La definició de la situació de risc ve regulada en l'article 102 de la Llei 14/2010: *"la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar"*.

Per tant, dos són els elements essencials per valorar la situació de risc:

- La gravetat de la situació de desprotecció: limitació o perjudici pel benestar de l'infant o l'adolescent.
- La no necessitat de separació del nucli familiar.

Per a la detecció i valoració de les situacions de risc s'estarà al que determinen els articles 102 i següents de la Llei 14/2010 i les disposicions o instruments que la desenvolupin.

4.3 Garantia de la prestació

Atès que els SIS preserven la unitat familiar, mantenen la integració dels seus membres a la comunitat i, principalment, prevenen la desprotecció dels infants i adolescents en situació de risc, han de ser de serveis de prestació garantida tal i com estableix l'article 15 de la 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència⁴.

4.4 Avaluació de la prestació dels serveis

Es duran a terme dos tipus d'avaluació:

⁴Llei 14/2010. Article 15.3. Les prestacions de serveis i econòmiques necessàries per a complir les mesures de protecció dels infants o els adolescents en situació de risc o desemparament tenen el caràcter de prestacions garantides als efectes establerts per la Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials.

- La primera tindria per objecte valorar la prestació del servei. L'objectiu d'aquesta és veure com s'ha desenvolupat el servei i identificar àrees de millora del mateix. El desenvolupament de l'instrument d'avaluació es deixa a criteri de l'ens local competent.
- El segon tipus d'avaluació, s'inclourà en el contracte programa entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i l'ens local. Aquesta avaluació haurà de permetre fer un anàlisi de les característiques de la població atesa, així com del servei prestat.

4.5 Costos i model de finançament

Es desenvoluparan separatament a partir del model definit en aquest document, d'acord amb el que es preveu en els articles 59 i següents de la Llei 12/2007, d'1 d'octubre, de serveis socials.

5. Servei de suport a les famílies amb infants de 0 a 3 anys en situació de risc

Descripció del servei

Servei d'intervenció socioeducativa per progenitors/res, tutors/res o guardadors/res amb infants de 0-3 anys en situació de risc que mitjançant activitats de suport i de formació, vetlla per un adequat desenvolupament integral i benestar dels infants i per la permanència amb la seva família. Aquest servei es pot prestar integrat amb la resta de serveis d'intervenció socioeducativa.

Objecte

Proporcionar suport a la criança i educació dels infants de 0 a 3, mitjançant l'ofertament d'espais individuals i/o grupals per treballar mitjançant la intervenció dels professionals en la millora de la cobertura de les necessitats dels infants en situació de risc.

Funcions

Suport a la criança i educació dels infants en situació de risc.
Observació i intervenció per reduir la situació de risc i prevenir situacions de desprotecció.
Ofertament d'espais d'interacció entre infants, adults i professionals.
Treballar els lligams emocionals entre infants i adults de referència i la vinculació amb el territori i la resta de xarxes i serveis.

Tipologia de prestació

Prestació de servei: servei social bàsic

Situació població destinatària

Infants en situació de risc i els/les seus/ves familiars referents

Edat població destinatària

Infants de 0 a 3 anys

Forma de prestació

En establiment diürn

Perfils professionals

Professionals amb titulació universitària en l'àmbit de les ciències socials o de la salut

Ràtios professionals

Es disposarà de professionals suficients en nombre per la prestació de servei, amb un número mínim de dos.

Estàndards de qualitat

Els que estableixi el Pla de qualitat previst en la Llei de serveis socials per a aquesta prestació.

Criteris d'accés – normativa reguladora

El requisit d'accés per aquest servei és l'existència d'una situació de risc valorada com a tal pels serveis bàsics d'atenció social i/o els serveis especialitzats en infància, d'acord amb allò establert en els articles 102 i següents de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

6. Servei d'atenció diürna

Descripció

Servei diürn per l'atenció d'infants i adolescents en situació de risc fora de l'horari escolar en els períodes lectius, que dona suport, estimula i potencia l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat, la socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i l'esbarjo, i compensa les mancances dels infants i adolescents atesos mitjançant el treball individualitzat, el grupal, el treball en xarxa i amb la comunitat. Aquest servei es pot prestar integrat amb la resta de serveis d'intervenció socioeducativa.

Objecte

Proporcionar atenció a tots els infants i adolescents en situació de risc, afavorint la cobertura de les seves necessitats que els garanteixin un nivell de benestar adequat, el seu desenvolupament personal i la seva integració social i l'adquisició d'aprenentatges, disminuint les situacions de risc i prevenint situacions més greus de desprotecció.

La temporalitat de la intervenció serà l'establerta en el pla de treball individual d'acord amb els objectius a assolir amb l'infant i la família.

Funcions

Proporcionar un espai d'acolliment i convivència.

Oferir atenció individualitzada i en grup als infants i adolescents en situació de risc

Acompanyar a l'infant o adolescent a centres educatius o altres serveis i recursos del territori per evitar l'absentisme i afavorir la seva integració social.

Compensar la manca de cobertura de les necessitats bàsiques de l'infant o l'adolescent pel seu nucli familiar.

Tipologia de la prestació

Prestació de servei: servei social bàsic

Situació de la població destinatària

Infants i adolescents en situació de risc. En el mateix servei, sense la consideració de servei social i la cobertura que comporta aquest, es pot contemplar la inclusió d'altra població infantil i adolescent amb el propòsit d'afavorir la prevenció comunitària i la cohesió social.

Edat de la població destinatària

De 3 a 16 anys

Forma de prestació

En establiment diürn

Perfils professionals

Director/a-coordinador/a (professional amb titulació universitària en l'àmbit de les ciències socials i de la salut), educador/a social, integrador/a social, monitor/a de temps lliure, mestre i mestre de taller, preferentment amb experiència en l'àmbit de la infància i l'adolescència.

Ràtios de professional

1 director/a-coordinador/a, ràtio no inferior a 0,2; 2 educadors/ores socials o 1 educador/ores socials i 1 integrador/ora social per cada 20 usuaris. Es pot disposar de monitors/ores de temps lliure per activitats específicament lúdiques i de suport, de mestres per reforç escolar i de mestres de taller per la realització d'activitats específiques o prelaborals.

Estàndards de qualitat

Els que estableixi el Pla de qualitat previst en la Llei de serveis socials per a aquesta prestació.

Criteris d'accés – normativa reguladora

Els requisits per accedir a aquest servei són els següents: a) infants i adolescents en situació de risc valorada com a tal pels serveis bàsics d'atenció social i/o els serveis especialitzats en infància, d'acord amb allò establert en els articles 102 i següents de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. B) els establerts en el Decret 27/2003, de 21 de gener, de l'atenció social primària, els infants i adolescents han de viure en l'àmbit de l'àrea bàsica respectiva, cal la comunicació dels pares, tutors o guardadors. C) existència de pla de treball amb la família al Servei d'Intervenció amb famílies o amb els equips dels serveis bàsics d'atenció socials o amb els Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

7. Servei d'intervenció amb famílies amb infants i adolescents en situació de risc.

Descripció

Conjunt d'actuacions professionals dirigides a donar a les famílies el recolzament necessari perquè puguin atendre correctament els seus fills o filles en situació de risc, fomentant mitjançant el treball individual o grupal, l'adquisició d'habilitats i hàbits de conducta, tant pel que fa a capacitats personals com capacitats relacionals dirigides a disminuir la situació de risc. Aquest servei es pot prestar integrat amb la resta de serveis d'intervenció socioeducativa.

Objecte

Prestar el recolzament necessari a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc per aconseguir que aquests tinguin cobertes les seves necessitats bàsiques en el seu nucli familiar i evitar l'agreujament de la situació de desprotecció.

Funcions

Orientar, assessorar i recolzar a la família o unitat de convivència de l'infant o adolescent
Millorar la capacitat de la família per fer atendre de manera satisfactòria les necessitats de l'infant o l'adolescent
Promocionar les relacions familiars, la parentalitat i les relacions entre els membres de la unitat de convivència.
Treballar la integració i socialització i reforçar els sistemes de recolzament social
Reduir els factors d'estrès que puguin influir negativament en la família i enfortir la seva capacitat per enfrontar-se eficaçment als problemes.

Tipologia de la prestació

Prestació de servei: servei social bàsic

Situació de la població destinatària

Famílies o unitats de convivència amb infants i adolescents en situació de risc

Edat de la població destinatària

De 0 a 18 anys

Forma de prestació

Mitjançant la intervenció d'equips professionals

Perfils professionals

Psicòlegs/ogues, pedagogs/ogues, treballadors/es socials i/o educadors/es socials amb formació en teràpia familiar i amb experiència en l'atenció a infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies.

Ràtios de professionals

Es disposarà de professionals suficients en nombre i perfil per a la prestació del servei

Estàndards de qualitat

Els que estableixi el Pla de qualitat previst en la Llei de serveis socials per a aquesta prestació.

Criteris d'accés – normativa reguladora

Famílies o nuclis de convivència amb infants i adolescents en situació de risc valorada com a tal pels serveis bàsics d'atenció social i/o els serveis especialitzats en infància, d'acord amb allò establert en els articles 102 i següents de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

8. Servei d'acompanyament socioeducatiu per a adolescents en situació de risc

Descripció

Servei destinat a donar suport als adolescents en situació de risc amb la finalitat de què puguin assolir progressivament una capacitat per gestionar les seves responsabilitats personals i socials. Aquest servei es pot prestar integrat amb la resta de serveis d'intervenció socioeducativa i coordinar amb serveis especialitzats d'acolliment residencial.

Objecte

Donar resposta a les situacions i necessitats dels adolescents en situacions de risc i adolescents refractaris a l'acolliment residencial procurant la cobertura de les seves necessitats bàsiques i evitant el deteriorament de les situacions de risc.

Funcions

Oferir atenció individualitzada i en grup als adolescents en situació de risc

Donar suport i guia a l'adolescent en la recerca de recursos

Acompanyar a l'infant o adolescent a centres formatius o altres serveis i recursos del territori per afavorir la seva integració social i laboral.

Procurar cobertura de les necessitats bàsiques de l'adolescent.

Treballar en el medi l'assoliment progressiu de les seves responsabilitats personals i socials, amb adolescents en situació de desprotecció pròxims a la majoria d'edat.

Millorar les seves habilitats socials, reforçar les seves xarxes de suport social i familiar i aconseguir la seva vinculació a altres serveis o projectes.

Proporcionar un referent adult proper que intervé i acompanya a l'adolescent als recursos i serveis del territori, mitjançant en els possibles conflictes amb l'entorn (amb la seva família, amb els serveis que atenen l'adolescent....).

Tipologia de la prestació

Prestació de servei: servei social bàsic

Situació de la població destinatària

Adolescents en situació de risc.

Edat de la població destinatària

De 16 a 18 anys

Forma de prestació

Mitjançant la intervenció de l'equip de professionals.

Perfils professionals

Educadors/ores socials i integradors/ores socials

Ràtios de professionals

Es disposarà de professionals suficients en nombre i perfil per a la prestació del servei

Estàndards de qualitat

Els que estableixi el Pla de qualitat previst en la Llei de serveis socials per a aquesta prestació.

Criteris d'accés – normativa reguladora

Adolescents en situació de risc valorada com a tal pels serveis bàsics d'atenció social i/o els serveis especialitzats en infància, d'acord amb allò establert en els articles 102 i següents de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència i adolescents en situació de desemparament refractaris a l'acolliment en centre o en família.

9. Servei d'intervenció socioeducativa itinerant

Descripció

Servei destinat a donar de manera integrada el conjunt de prestacions dels serveis d'intervenció socioeducativa en aquelles zones del territori de baixa densitat demogràfica i gran amplitud territorial.

Objecte

Prestar els serveis d'intervenció socioeducativa per a famílies amb infants de 0 a 3 anys en situació de risc, servei d'atenció diürna, servei d'intervenció familiar i servei d'acompanyament socioeducatiu per adolescents de manera adequada i adaptada a la realitat itinerant d'aquest servei.

Funcions

Les previstes pels serveis de suport a les famílies amb infants de 0 a 3 anys en situació de risc, pels serveis d'atenció diürna, pels serveis d'intervenció amb famílies amb infants i adolescents en situació de risc i pels serveis d'acompanyament socioeducatiu per adolescents en situació de risc

Tipologia de la prestació

Prestació de servei: servei social bàsic

Situació de la població destinatària

Infants i adolescents en situació de risc i les seves famílies.

Edat de la població destinatària

De 0 a 18 anys

Forma de prestació

Mitjançant establiments diürns i la intervenció d'equips especialitzats

Perfils professionals

Professionals amb titulació universitària en l'àmbit de les ciències socials amb formació i experiència en l'atenció a infants i adolescents en situació de risc i l'atenció a les seves famílies.

Ràtios de professionals

Es disposarà de professionals suficients en nombre i perfil per a la prestació del servei

Estàndards de qualitat

Els que estableixi el Pla de qualitat previst en la Llei de serveis socials per a aquesta prestació.

Criteris d'accés – normativa reguladora

Infants i adolescents en situació de risc valorada com a tal pels serveis bàsics d'atenció social i/o els serveis especialitzats en infància, d'acord amb allò establert en els articles 102 i següents de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i les seves famílies.